

INKIJKVERSIE
SCRIPT
ADRIAAN & ADRIAAN

Een zeer vrije bewerking van Plautus' Menaechmi

Door

R. JANSON

Tekeningen

F. van de Vrande

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **ADRIAAN & ADRIAAN** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **R. JANSON** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: 2014 © Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **13** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

INLEIDING:

Titus Maccius Plautus schreef tussen 230 en 185 v.C. - een tijd waarin de Romeinen in oorlog waren met de Carthagers - vele komedies, waarvan er 21 bewaard zijn; dit zijn de oudste volledig bewaarde werken uit de Latijnse literatuur.

De "Menaechmi" van Plautus, dat Shakespeare tot voorbeeld diende voor diens "Comedy of Errors", speelt zich oorspronkelijk af in de plaats Epidamnus, het huidige Durrës op de kust van Albanië. Deze (voor een schoolopvoering* gemaakte) bewerking volgt het verhaal van Plautus; maar de personen in dit "Spel der Vergissingen" dragen Nederlandse in plaats van Griekse namen. Zo heten de tweelingbroers niet Menaechmus, maar Adriaan, met een knipoog naar Leonard Huizinga, de geestelijke vader van de onsterfelijke tweeling Adriaan en Olivier.

* Opgevoerd door leerlingen van het Gymnasium Coleanum te Zwolle in schouwburg Odeon op 3 en 4 juni 1994.

PERSONEN:

Proloogspreker A

Proloogspreker B

Adriaan 1 }

Adriaan 2 } tweelingbroers

Janet – vrouw van Adriaan 1

Liesje – vriendin van Adriaan 1

Tinus – knecht van Adriaan1

Manus – knecht van Adriaan 2

Oude man – vader van Janet

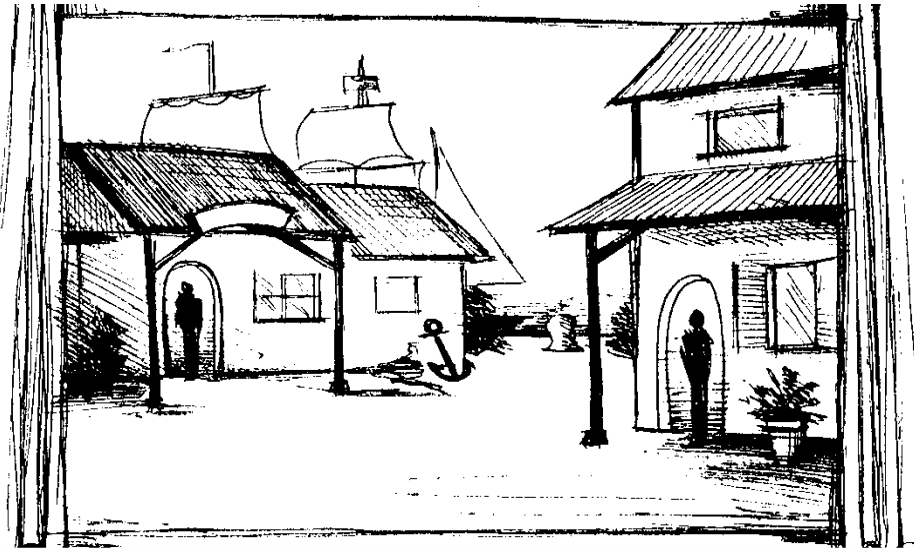
Arie – kok van Liesje

Dienstmeisje – van Liesje

Dokter

Drie knechten

DECOR:

Een straat in een Griekse havenstad (bij Plautus heet deze stad Epidamnus) met links op nr. 6 het huis van Liesje en rechts op nr. 4 het huis van Janet en Adriaan 1. Op de voorgrond een fontein met enkele struiken er omheen. Rechtsachter gaat men naar de haven, linksvoor naar de markt.

PROLOOG (twee proloogsprekers, A en B)

- A: Het stuk dat wij u bieden gaan,
komt uit het oud-Latijn vandaan.
- B: De schrijver, een Romein, heet Plautus;
het stuk is twintig eeuwen oud dus.
Maar de bewerking - da's een feit -
is uit de allerlaatste tijd.
- A: Ook Shakespeare heeft dit stuk gekend
en in het Engels neer gepend.
- B: Wij leiden het stuk bij u in,
dan snapt u hopelijk het begin.
- A: Nu gaan we voor de duidelijkheid
eerst even flink terug in de tijd.
In Syracuse, lang gelee
was eens een koopman heel tevrede
met tweeling zoons, zozeer gelijk,
dat eig'lijk niemand in praktijk
de jongens goed kon onderscheiden,
zo identiek waren ze beiden.
- B: En ook de moeder die hen baarde,
zoals een kennis ons verklaarde,
had net zo min als de oppas
enig idee wie wie nu was.
- A: Hun pa bevoer de woel'ge baren
en toen de jochies zeven waren,
mocht één van hen met vader mee;
de ander bleef bij ma gedwee.
- B: De halve tweeling en papa
die namen afscheid van mama.
Al spoedig kwam Tarente in zicht,
dat, zo u weet, in Italië ligt.
- A: Aan land gegaan merkten ze alras
dat daar een grote kermis was.

Er was een drukte van belang
en overal enorm gedrang.

B: Wat wil derhalve het geval?
- Ik denk zo, u begrijpt het al -
O nee, u heeft nog geen idee?

A: Nou, zo'n publiek valt mij niet mee!

B: Oké dan, luister en wees stil.
Opdat ik geen tijd meer verspil,
vertel ik in een enk'le zin
wat er vooraf gaat aan't begin.
Zoals gezegd, het was heel druk
en dat bracht hun juist geen geluk.

A: Want 't knaapje raakte al snel zoek.
Z'n vader zocht in elke hoek.
Hij zocht wanhopig een hele poos;
de arme man was radeloos.
Hij heeft z'n zoon nooit meer gezien;
hij stierf dan ook niet lang nadien.

B: Het jochie echter doolde rond
tot hij een rustig plekkie vond.
Hij werd gevonden door een Griek,
een koopman, maar toch sympathiek.

A: Die nam het arme knaapje mee
naar Griekenland, dus over zee.
Toen 't bericht in Syracuse kwam
en moe de dood van pa vernam
en dat haar zoontje was verdwenen,
moest zij natuurlijk eerst flink wenen.

B: Daarna gaf zij aan nummer twee
de naam van 't eerste zoontje mee.
Dus heette deze spruit voortaan
niet Olivier maar Adriaan.

A: De eerste Adriaan onderhand
die ging het goed in Griekenland.

De koopman had hem goed bewaakt
en had hem tot z'n zoon gemaakt
en tevens tot z'n erfgenaam
en was daarna prompt dood gegaan.

B: De jongen is nu ook getrouwd,
iets wat hem ov'rigens berouwt.
Hij leeft hier in een heel groot pand
met een liefje aan de overkant.

A: En juist vandaag komt ook naar hier
z'n tweelingbroer, dus Olivier,
die nu ook Adriaan is gedoopt,
en hierheen komt, omdat hij hoopt
z'n tweelingbroer ooit weer te zien
zo na een jaar of zeventien.

B: Het stuk begint; nog even dit:
dan weet u dus hoe of het zit:
een tweeling met dezelfde naam,
maar in geen jaren meer tezaam.

A: Let op en luister welgezind;
het doek gaat op, het stuk begint.

EERSTE BEDRIJF

Tinus: (*zit op de rand van de fontein en plukt wat bladeren van een tak*)

Ik ben de knecht van Adriaan;
die man is minzaam en humaan.
Ik ben over m'n baas tevree,
't knecht zijn valt dus ook best mee.
Je bent misschien wat minder vrij,
maar dat telt niet zozeer voor mij.
Ik ben tenminste onder dak,
ik doe mijn werk op m'n gemak.
Mijn baas is aardig en royaal,
hij geeft me dagelijks een goed maal.
Ik volg hem dan ook meestal braaf
en ben met veel plezier zijn slaaf,
of liever slaaf van eigen maag;
want eten doe ik immers graag.
Zelf is hij ook een drinkebroer
en 't is bij hem "toujours l'amour".
Hij neemt z'n huw'lijk niet zo nauw
en heeft vaak ruzie met z'n vrouw.

(*kijkt om naar het huis van Adriaan 1*)

Maar kijk, daar heb je m'n meneer.
Zijn vrouw gaat zeker weer te keer.

Adriaan 1: (*komt uit huis met onder z'n jas een trui van z'n vrouw aan en roept naar binnen*)

Doe niet zo dom, jij acht'lijk wijf!
Als jij wilt dat ik bij je blijf,
dan hou je op met je gezeur
en vraag je niet steeds bij de deur
"Waar ga je heen? Wat ga je doen?
Wees je wel zuinig met de poen?
Wie heb je daar nu weer ontmoet?
Waarom vertrek je zo met spoed?"
Ik word haast gek van je gezeur;
net de belastinginspecteur.
Je bent verwend, dat is 't probleem.
Pas op dat ik je niets ontnem
van al je sieraden en goud
of kleren waar je zo van houdt.

Ik pak je je slavinnen af.

(terzijde)

Ja, dat is wel een goede straf.

(luid)

Je scheldpartijen ben ik beu;
ik ga uit eten, dus adieu!

Tinus: *(terzijde, onzichtbaar voor Adriaan 1)*

Verrek, meneer gaat aan de haal.
Daar gaat vandaag m'n avondmaal.
Eet hij niet thuis maar ergens buiten,
dan kan ik naar m'n eten fluiten.

Adriaan 1: *(loopt naar voren en spreekt tot publiek)*

Ziezo, dat heb ik goed gedaan.
Nu koers ik op mijn liefje aan.
Dees trui heb'k van m'n vrouw gepikt;
die is nu voor mijn lief geschikt.
Dat heb ik handig aangelegd,
al zeg 'k het zelf; dat was niet slecht.

Tinus: *(komt van achter de fontein te voorschijn)*

Valt hier voor mij ook iets te halen?

Adriaan 1: O, ik ben gezien! Oei, dat is balen!

Tinus: Nee, 't is goed volk, wees maar niet bang;
u kent me immers al zo lang.

Adriaan 1: *(terzijde)*

Daarom juist, had ik haast gezegd.

(luid) Je komt op tijd, m'n trouwe knecht.

Tinus: Dat ben ik zo gewend, meneer.

(terzijde)

't Best is dat ik flink stroop smeer.

Adriaan 1: Wat zei je, Tinus? Had je kritiek?

Tinus: *(wijst in de zaal)*

Nee heer, 't was iemand uit 't publiek.

Adriaan 1: Oké, nu luister en let op
en hou nou eventjes je kop.

Ik heb iets aardigs klaargemaakt.

Tinus: Ik ben benieuwd hoe of dat smaakt.

Adriaan 1: Nee, 't heeft met eten niets van doen.

Tinus: Ik had zo'n heerlijk visioen.

Adriaan 1: Onderbreek me nou niet steeds!

Tinus: Goed, my lord, ik luister reeds.

Adriaan 1: Kom eerst eens weg hier bij de deur,
weg van de echt'lijke terreur. (*loopt naar de ander kant van
het toneel, naar het huis van Liesje*)

Nee, verder, dat ze je niet ziet.

Ik denk dat ze ons daar bespiedt.

Hier zijn we veilig voor haar bui.

Wat denk je, Tinus, van deze trui?

Tinus: Meneer, meneer, u moest zich schamen!

Dat kledingstuk is van een dame!

Adriaan 1: Precies, m'n waarde Tinus-vent,

ik zie dat jij de mode kent.

Deez' trui komt uit m'n vrouw d'r kast

en ik wil kijken of hij past

ook bij m'n lieve minnares

aan d'overkant op nummer zes.

Ik denk dat zij dan zeer verblijd

voor ons wel een diner bereidt.

Tinus: Een pracht idee! Daar ben ik veur.

Zal ik vast kloppen op de deur?

Adriaan 1: Ja, ga je gang. (*Tinus klopt erg hard*)

Maar niet zo luid!

Laat mij maar eens. Ga achteruit!

(*Tinus stapt opzij en Adriaan klopt*)

Want, kijk, daar komt mijn lief al aan;

een kruising tussen zon en maan.

(*Liesje komt op*)

O schoonheid! O licht op mijn pad!

Liesje: Dag Adriaan, dag lieve schat.

Tinus: En ik dan? Zie je mij niet staan?

Ik ben reserve voor Adriaan.

Liesje: Voor mij tel jij niet mee, jongmens.

Ik heb liever m'n eigen fans.

Adriaan 1: O Lies, je bent verrukkelijk!

Als ik naar jouw gestalte kijk,

dan is mijn vrouw een lelijk wicht.

Tinus: (*terzijde*)

Dat zie ik met m'n ogen dicht.

Liesje: Maar toch heb jij haar trui nu aan.

Waarom is dat, mijn Adriaan?

Adriaan 1: Die had ik ooit voor haar gekocht,
maar 't mens staat stijf van achterdocht;
ze is jaloers de laatste tijd
en maakt me steeds weer een verwijt.
Ik ben het zat, al dat gesnauw;
ik geef daarom die trui aan jou.

(begint ondertussen z'n jas uit te trekken)

Tinus: *(terzijde)*

Dat heeft hij nou wel leuk bedacht;
wat zegt z'n vrouw daarvan vannacht?

Adriaan 1: Mijn bruid heeft het bij mij verbruid.
Kom Tinus, help me hier eens uit.

(Tinus begint aan de trui te trekken)

Voorzichtig man! Denk om m'n kop!
Die hou'k er graag nog even op.
Zo Liesje, neem de trui nu aan
als souvenir van Adriaan.

Liesje: Ik houd van minnaars met cadeaus.

Tinus: *(terzijde)*

Zijn vrouw scheldt hem straks wezenloos.

Adriaan 1: Nu, lieve schat, heb ik een vraag:
heb jij misschien iets voor de maag?
Ik heb wel trek in een diner.

Tinus: *(terzijde)*

Met mij mee zijn dat er al twee.

Adriaan 1: Een bord patat, een kotelet,
een lekker slaatje, een kroket.
En daarbij nog een goed glas bier;
ik heb een honger als een stier.

(Tinus fluistert hem iets in het oor)

En Tinus hier die eet ook mee.
Kun jij dat reg'len voor ons twee?

Liesje: In orde schat, 't komt voor mekaar.
Ik heb het in een uurtje klaar.

Adriaan 1: Wij gaan intussen naar 't café.
Tot straks m'n schat. Tinus, kom mee!

Tinus: 'k Verlies u geen moment uit 't oog;
mijn maag is leeg, m'n mond is droog.

(beiden gaan af naar links, richting markt)

Liesje: *(roept naar binnen)*

Stuur snel de kok hier naar me toe.

(tot de zaal)

Zo'n maaltijd is een heel gedoe.

(als kok arriveert, tot de kok)

Kom, Arie, loop gerust wat hard;
je moet nog even naar de mart,
wat spullen halen voor 't diner;
er eten nog twee mensen mee.

Arie: Wie zijn dat, als ik vragen mag?

Liesje: Mijn vriend, die je al vaker zag,
en ook zijn knecht, die Tinus heet . . .

Arie: ... en minstens voor drie and'ren vreet.
Dan mag ik wel wat meer inslaan
voor Tinus en jouw Adriaan.

Liesje: Je weet nu wie de gasten zijn,
zorg jij dus voor een eetfestijn.

(gaat haar huis weer in)

Arie: *(op klagende toon tot publiek)*

Nou moet ik op m'n ouwe dag
voor klaplopers nog aan de slag.
En als 't kan een beetje snel
tot voorspel van het overspel.
Maar ach, ik laat ze maar begaan,
mijn meesteres en Adriaan.
Maar 't geeft gedonder vroeg of laat,
als iemand het zijn vrouw verraadt.
Ik zeg altijd dat hij verliest,
die steeds buiten het potje piest.
Maar ik geld als een oude dwaas;
ik weet van niks; mijn naam is Haas!

(gaat richting markt)

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto